

24. marec 1939, Bratislava.

Správa okresného náčelníka v Nitre Prezidiu krajského úradu o presunoch maďarského vojska na južnom úseku slovenských hraníc.

Fonogram

Okresný náčelník v Nitre oznamuje, že podľa hlásenia Hlinkovej gardy pochoduje silné maďarské vojsko z Nových Zámkov cez Šurany smerom na Nitru v počte asi 8 000 mužov. Jedná sa o pechotu, delostrelectvo a tankové oddiely. V Šali má byť sústredená maďarská jazda. Okresný náčelník toto oznamuje pre informáciu¹.

Prevzal:
Dr. Vaněk

SNA, MZV, kart. 79, f.: Maďarské vojsko, pohyb na hraniciach, č. 90. Kópia, strojopis.

¹ Na spodnej časti spisu poznámka: „Obsah fonogramu som ihneď oznámil ministerstvu národnej obrany (prevzal štábný kapitán Balley) a ministerstvu zahraničných vecí v Bratislave. Telefonoval Dr. Vaněk.“

24. marec 1939, 12.00 hod., Bratislava.

Záznam o vyhlásení MNO podplukovníka F. Čatloša o vojenskej situácii na východnom Slovensku.

Záznam

Pán minister Čatloš naznačil mi túto situačnú správu na slovenskom východe:

Maďari pomaly ustupujú pod tlakom našich jednotiek.¹ Hlavne letectvo vyvíja veľkú činnosť a zaznamenalo značné úspechy.² Maďari kladú pritom najväčší možný odpor.

Zaznamenal:
Dr. Mikuš³

SNA, MZV, kart. 79, f.: Maďarské vojsko, pohyb na hraniciach, č. 336. Kópia, strojopis.

¹ Dňa 24. 3. 1939 podplukovník A. Malár hlásil o 6.10 hod. na MNO: „Naše jednotky podľa plánu zahájili postup o 04.30 hod. Nepriateľské jednotky bez boja začali ustupovať smerom k hraniciam.“ – VHA, Praha, fond 53, f. 111, č. 43.

O 12.45 hod. okresný náčelník z Michaloviec hlásil: „Maďarské vojsko ustúpilo z michalovského okresu s výnimkou obce Pavlovce n/Uhom a Vysoká, ktoré dosiaľ má obsadené. Podľa správ zo sminského okresu maďarské vojsko aj v tomto okrese je na ústupe. Podľa posledných informácií pri Sobranceiach sa ešte bojuje. Zasiahlo tam aj naše letectvo.“ – SNA, MZV, kart. 79, f.: Maďarské vojsko, pohyb na hraniciach, č. 00318.

¹ „O 07.00 hod. prevedené bombardovanie nad maďarskou zmiešanou kolónou medzi Tibavou a Sobrancami. O 7.45 hod. prevedené bombardovanie asi 20 nákladných áut a asi 3 del v priestore južného okraja Sobraniec. Na severnom okraji Sobraniec bola bombardovaná kolóna asi 5 – 10 nákladných áut a 5 tankov.“ – VHA, Praha, MNO, fond 53, f. 111. Záznam „Válečný denník“ 24. 3. 1939.

² Na konci spisu dopísané: „pre pána ministra Dr. Ďurčanského, pre pána predsedu Dr. Jozefa Tisu“.

193

24. marec 1939, Bratislava.

Intervencia nemeckého generálneho konzula E. von Druffela u slovenskej vlády vo veci zastavenia vojenských operácií proti maďarským jednotkám na východnom Slovensku.

Aufzeichnung

Nach in Berlin vorliegenden Nachrichten sollen slowakische Truppen westlich Ungvár zum Angriff gegen ungarische Truppen übergangen sein. Mehrere Panzerwagen sollen die Grenze überschritten haben. Es sollen Luftangriffe von Flugzeugen aus Zipser Neudorf erfolgt sein und es soll Tote und Verwundete gegeben haben.¹

Die deutsche Regierung bittet die slowakische Regierung, die Operation einzustellen, um Blutvergiessen zu vermeiden. Sie hofft, dass die Angelegenheit durch Fortsetzung der bereits angebahnten Verhandlungen geklärt werden kann, zumal es sich bei den ungarischen Operationen offenbar nur um diejenigen Massnahmen handelt, die durch den deutschen Generalkonsul der slowakischen Regierung bereits am 18. d. M. angekündigt worden sind.²

Záznam

Podľa správ, ktoré sú k dispozícii v Berlíne, slovenské jednotky na západ od Užhorodu zaútočili na maďarské oddiely. Podľa nich hranice prekročili viaceré obrnené vozidlá. Došlo k leteckému útoku zo Spišskej Novej Vsi, boli mŕtvi a ranení.¹

Nemecká vláda žiada slovenskú vládu, aby zastavila operácie, a tak predišla krviprelievaniu. Súčasne dúfa, že sa táto záležitosť vyjasní pokračovaním už začatých rokovaní. O to viac, že pri maďarských operáciách ide zjavne len o opatrenie, na ktoré upozornil už nemecký generálny konzul dňa 18. tohto mesiaca slovenskú vládu.²

SNA, OF J. Zvrškovec, kart. 5, neusporiadané, bez č., fol 527. Kópia, strojopis.

¹ Nemecké MZV intervenovalo na žiadosť maďarského generálneho štábu, aby nemecká vláda využila svoj vplyv v Bratislave a vyzvala slovenskú vládu, aby zastavila vojenské operácie slovenskej armády. Súčasne z Budapešti oznámili, že maďarské letectvo na odvetu pripravuje letecký útok proti letisku v Spišskej Novej Vsi. Záznam Úradu štátneho tajomníka, Berlín 24. 3. 1939, bez č. VHA-Trnava, FND, MZV, PO, ÚŠT (november 1938 – január 1940).

² Pozri dok. č. 182.